

I lakyè dè Tzachörro : ona dezan' na d'Izërâblho

Autor(en): **Crettenand, Daniel**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **Le nouveau conteur vaudois et romand**

Band (Jahr): **86 (1959)**

Heft 2

PDF erstellt am: **26.09.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-231251>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

I lakyè de Tzachörro

Ona dezan' na d'Izërâblho

I môchör kyè sè prômine pè söü a mountaniè de Bàou i pässe premyé è pléth' bàle z'ârze ky'oun pøjèsse yère, vilhe d'oun nhôrîn' de chékè. I lhè ètonâ de trovâ pri döü çlhon oun sèndi toth' brékâ, mé ounkor byèn markâ, kyè prûve ky'oun yâdo lh'ire boïngn' ènplèyia. En suivèn sé sèndi i noûtre môchör sarè toth' sörprèi de trovâ ona plhâce totâ pavâie adon k'i sèndi i soui döü byé döü Fou po fôrnèi èi rôvéne sarvâde de sé kâro de mountaniè.

Yo voui vô kontâ sèn k'i miô péregran mè dezèi de sé sèndi è de sa plhâce pavâie.

Èi lhya byèn grantin de sèn. Oun seigneur de Choun lh'avèi a pléth' brâva mountaniè kyè pouèi sè trovâ. Si mountaniè sè trovâve jôsto ènkâ son oora è lakyè de Tzachörro, è séth' sèndi lh'avèi à nhom « odjèrr dà Meytrèssa » I sèrvive pouè bèzoin deï seigneur de sé tin. Odrèi dà plhâce pavâie èi lhy' avèi oun bèöü pouè tzaou de ché môchör, kyè Bedjui de van sônié, nhôrrèi è ferrâ.

I lakyè de Tzachörro èi lhyire pa ounkor èn sé tin. En plhâce èi lhy' avèi oun brâvo kazïngn' è oun bé tzèèth' pouè bèrdjyé. Lh'ire ôna tota bàlla mountaniè : pa de krèpon, mè on'ërba féina è sarrâie. È bèrdjyé, tormentâ d'a metzançhe à koza kyè lh'avan pa pröü de travô, savan pa myé komèn fére po passâ o tin. Oun dzor sè son mèth'èn dzôyié èi ghyélhé avoué séryé sâlhèi döü gréeni, è lh'èmplèyèvon è piôte de bôrro po rêmplâché è bòllè.

Pages valaisannes

Lh'iron byèn èn djouà kan lh'arrôvâ oun pouro-tè ky'èi lhya demândâ à méndjé. Lhè zöü bïngn' rechöü : mokâ, plhâia, menacha. Lhè to-jôsto sè yoân acha èntrepoza pëndèn k'i portzèroth', oun dzôvenèth, dolèn bèrdzâçon kyè lh'avèi ounkor o kyör bon è kyè parthadjève avouè pouro-tè o pou kyè lh'avèi.

Lh'avèi rën kyè de prîntèsse. En-da porthâ öü pouro-tè sétâ devan o kazïngn' èn yère dzôie èi ghyélhé stöü kroè vâren, dà façlhon kyè vô sâde.

Kan lha zöü vouïdâ, sèn tomâ uona gotta, o gréyé de prîntèsse balya po portzèroth, i pouro-tè déth öü dzôvenèth : « Vïngn' avouo-mè tan ky'öü Mon-Rognöü, i farè topo de van kyè sèi nhé ». Sèn komprèindre sèn kyè lh'avouèssèi, iportzèroth sè mèt'èn rota avouo pouro-tè. En-arrôvèn ènô, i pouro-tè lha disparöü, è i dzôvenèth sè zè trovâ depèrsè. Sèn kyè lha yöü adon èi lhya fé dréçlhyé è pèi suoà tiéta : i mountaniè, tota i mountaniè lhéïta souévâie, de krèpon sè son mèth'a rôbâtâ de touè byé, tan k'i mountaniè sèn kônyèssèi pa myé. To sèn av'oun trin de tènèirro à ènsarvadjé de djâblho. En plhâce döü kazïngn' tan brâvo, döü tzèèth' toth' rétzö, èi lhy'avèi oun lakyè prèvon è sèn fon : è bèrdjyé, è vatze è tôte biétche lhïron öü fon döü lakyè.

I portzèroth, sobrâ to-dèpèrsè, lh'arôvâ öü viâdo toth trêmblhèn de pouïre por' anonché sâ tèrriblha fin kyè lhïre rën min ky' i vëndzançhe de Djô èn punechon deï pètchâ deï mèssâdo da mountaniè.

Fazin' o bïn kômè nho poin, bàlhin èi pouro sèn kyè nho poin, d'abor kyè balhyé èi pouro lhè balhyé öü bon Djô. Mèprèizèin jamié o bïn de Djô.

Daniel Crettenand.